

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti

oktobar 2025. godine

Bilten broj 10/2025

Sadržaj:

Aktivnosti	2
Pod lupom	4
Značaj rezolucije Evropskog parlamenta za borbu protiv korupcije	4
Saopštenja	6
Saopštenje Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji povodom rezolucije Evropskog parlamenta	6
Mediji	7
Lorem ipsum	7

Aktivnosti

U oktobru smo nastavili rad na svim redovnim aktivnostima i imali niz sastanaka, među kojima izdvajamo:

Prilikom posete Srbiji, predsednica Evropske komisije, Ursula fon der Lajen 15. oktobra prvi put se susrela i sa predstavnicima pet nevladinih organizacija. Sastanak je trajao duplo duže od predviđenog vremena, uz obećanje nastavka razmene informacija o ključnim reformama u Srbiji. Predstavnik TS, Nemanja Nenadić, iskoristio je ovu priliku da ukaže na neke od najbitnijih pokazatelja nedovoljne posvećenosti vlasti u Srbiji ispunjavanju preuzetih obaveza u oblasti borbe protiv korupcije i vladavine prava, naročito u vezi sa (ne)objavljivanjem ugovora o nabavkama infrastrukturnih radova, i gonjenjem korupcije na visokom nivou. On je takođe ukazao na situacije gde postupanje EU nije bilo adekvatno ili je izostalo, pa je to uticalo negativno i na reforme u Srbiji.

Predstavnica Transparentnosti Srbija Miša Bojović učestvovala je 10. oktobra u Vitoriji-Gasteizu, Španija, na Samitu OGP-a koji je okupio više od 2.000 lidera iz preko 70 zemalja. Ona je predstavila domete Srbije u borbi protiv korupcije, s posebnim fokusom na državne infrastrukturne projekte. Naglasila je značaj transparentnosti i odgovornosti u upravljanju javnim sredstvima, ističući da su upravo ovi sektori najpodložniji zloupotrebama. Transparentnost Srbija je pozvala na jaču kontrolu i participaciju građana u procesu donošenja odluka vezanih za velike infrastrukturne projekte.

Nemanja Nenadić je 28. oktobra bio jedan od šest predstavnika domaćih NVO koji su se sastali sa delegacijom EU parlamenta, koju je predvodio Loucas Foulas, kopredsedavajući EU – Srbija parlamentarnim odborom za sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SAPC). Sastanak je najvećim delom bio posvećen temama o kojima se govori u Rezoluciji EU Parlamenta, koja je usvojena nekoliko dana pre ove posete.

Zlatko Minić učestvovao je 17. oktobra u Tirani na konferenciji „Nadgledanje digitalizacije u izbornim procesima“, koju je organizovao Međunarodni institut za demokratiju i izborne procese (International IDEA). Prethodno je, 16. oktobra, u Draču, učestvovao na radionici „Budućnost demokratije na Zapadnom Balkanu“, takođe u organizaciji International IDEA.

Programski direktor TS, Nemanja Nenadić, bio je jedan od panelista 6. oktobra na konferenciji „Između sećanja i budućnosti: demokratija u Srbiji“, posvećenoj razumevanju i obnovi demokratskih procesa u Srbiji i regionu, koju je organizovala fondacija Fridrih Ebert, u saradnji sa Fakultetom političkih nauka i Fondacijom Ljuba Davidović.

Predstavnici Transparentnosti Srbija Miloš Đorđević, Miša Bojović i Nemanja Nenadić učestvovali su na okruglom stolu „Pravni okvir za zaštitu uzbunjivača u Srbiji“, održanom 16-17. oktobra u Beogradu, u okviru projekta suzbijanja ekonomskog kriminala u Srbiji, koji Švedska agencija za međunarodnu razvojnu saradnju, a sprovodi ga Savet Evrope. Tokom događaja, predstavnici Transparentnosti Srbija su izložili ključne izazove i dobre prakse u vezi sa pravnom zaštitom uzbunjivača. Posebno je istaknuta važnost

transparentnih procedura prijavljivanja, zaštite uzbunjivača od odmazde i praćenja postupanja po njihovim prijavama.

Antikorupcijsko savetovalište TS (ALAC) radilo je i tokom oktobra. Sve informacije o mogućim slučajevima korupcije građani mogu prijaviti, odnosno dobiti potrebna obaveštenja, na broj 069 1978 158 ili putem mejla ts@transparentnost.org.rs.

U oktobru smo imali 77 objavljenih vesti o našim aktivnostima ili izjava predstavnika TS.

Na sajt TS, u segmentu „Inicijative i analize“, postavili smo nekoliko novih [analiza](#), kao i zahteva državnim organima i njihovih odgovora. Među njima su i [komentari](#) TS na pojedine odredbe nacрта izmena i dopuna Zakona o jedinstvenom biračkom spisku, kao i [zahtev](#) MUP-u za dostavljanje informacija u vezi sa nabavkom uređaja LRAD 450XL и LRAD 100X.

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnom mesecu

Pod lupom

Značaj rezolucije Evropskog parlamenta za borbu protiv korupcije

22 oktobra 2025.

U usaglašenom predlogu rezolucije Evropskog parlamenta koja se donosi povodom godišnjice tragičnog pada nadstrešnice u Novom Sadu, protesta i polarizacije u društvu, govori se daleko jasnije i određenije o ključnim problemima korupcije u Srbiji, nego u rezolucijama koje je taj parlament do sada usvajao.

Transparentnost Srbija smatra izuzetno značajnim što EU parlament prepoznaje da je „moguća korupcija“ u vezi sa ugovaranjem i izvođenjem radova prilikom rekonstrukcije železničke pruge, deo šireg problema – činjenice da Srbija ugovara najvrednije infrastrukturne radove bez primene Zakona o javnim nabavkama. U Rezoluciji se izričito pominje u tom kontekstu međudržavni sporazum Srbije i Kine, ali TS podseća da je problem znatno širi, jer Srbija na sličan način ugovara poslove i sa firmama iz drugih država.

Isključenje primene Zakona o javnim nabavkama kroz posebne zakone nije ovom prilikom pomenuto, ali su one članice EU koje će učestvovati na izložbi EXPO 2027 pozvane da uzmu u obzir „ozbiljne bojazni i dokaze o raširenoj korupciji koja je povezana sa vlastima, kao i o neusaglašenosti sa standardima izgradnje i pravom prilikom organizacije i izgradnje na ovoj izložbi“. Za sve infrastrukturne projekte se traži unapređenje transparentnosti. TS podseća da je

u pogledu transparentnosti došlo samo do minornih pomaka, jer ni nakon tragedije u Novom Sadu i objavljivanja većeg broja dokumenata za taj projekat, nisu objavljeni čak ni ugovori za desetine drugih projekata koji su takođe ugovoreni bez primene Zakona o javnim nabavkama, već samo deo podataka koji se na njih odnosi.

Rezolucija se bavi i istragama nakon nesreće u Novom Sadu, na dva načina. Ističe se značaj da istraga utvrdi mogući uticaj korupcije na samu tragediju (npr. snižavanje standarda izgradnje). S druge strane, sa žaljenjem se konstatuje „opstrukcija pravde“ u vezi sa istragom protiv dva bivša ministra građevine zbog sumnje da su u ugovaranju posla oštetili budžet i osuđuje „kampanja blaćenja sudija i tužioca“ koji rade na tim slučajevima „preko provladinih kanala“.

U delu koji se odnosi na izbore poslanici EP jasno ističu neke vidove podrivanja izbornog procesa, uključujući i pritiske na birače, kupovinu glasova, „sistemske prednosti“ vladajuće partije i način na koji je u kampanjama bio uključen predsednik Republike. Srbija je ponovo pozvana na „momentalnu i punu“ primenu preporuka ODIHR i Venecijanske komisije. Transparentnost Srbija podseća da je za neke od tih preporuka već predložila brojna rešenja, naročito u vezi sa sprečavanjem zloupotrebe javnih resursa, finansiranja izborne kampanje i izmenama Krivičnog zakonika.

Veliki deo predloga Rezolucije posvećen je studentskim i građanskim protestima i pokušaju njihovog suzbijanja od strane vlasti, pri čemu se neki od zahteva protesta prepoznaju kao nešto što i EU očekuje od Srbije (traženje odgovornosti, vladavina prava), a ujedno osuđuju negativne kampanje protiv učesnika i odmazda protiv

zaposlenih u javnom sektoru koji su ih podržali, napadi na demonstrante, ukidanje javnog prevoza za učesnike protesta, okupacija parka i trga između zgrade predsedništva i Narodne skupštine, kao i „arbitrarno“ korišćenje predsedničkih ovlašćenja radi oslobađanja pojedinaca od krivične odgovornosti.

Prema oceni TS, veoma je značajno to što se jasno konstatuje jaz između izjava zvaničnika Srbije o posvećenosti pridruživanja EU sa nazadovanjem u četiri ključne oblasti – vladavina prava, medijske slobode, nezavisnost pravosuđa i borba protiv korupcije i ističe da je napredak moguć samo ako oko ovih osnovnih pitanja bude postignut „merljiv i održiv napredak“. Tekst rezolucije ne sadrži osvrt na planove za borbu protiv korupcije koji su, prema oceni TS, nedovoljni da se takav napredak ostvari, ali se izričito pominje „saradnja sa GRECO“, čije se neispunjene preporuke inače tiču sprečavanju korupcije u izvršnoj vlasti i policiji.

U Rezoluciji se navodi i nekoliko konkretnih slučajeva postupanja predstavnika vlasti koji se osuđuju ili u vezi sa kojima je iskazana zabrinutost, a među njima je i pitanje pregovora vlasti sa vlasnicima „United Media“, „kako bi se oslabili nezavisne medije koji funkcionišu u okviru te firme“, i upozorava, da bi, ako bi se to potvrdilo kao tačno, ovakvi pregovori „predstavljali ozbiljan napad na medijski pluralizam u Srbiji koji je i inače ugrožen“.

Predlog Rezolucije koji se ovde komentariše predstavlja zajednički predlog, koji je rezultat kompromisa postignutog među pet poslaničkih grupa, dok je ranije svoje nacрте podnelo osam poslaničkih grupa, od kojih su sve osim jedne, dale značajan prostor pitanju borbe protiv korupcije.

Saopštenja

Saopštenje Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji povodom rezolucije Evropskog parlamenta

25. oktobra 2025.

Nacionalni konvent o Evropskoj uniji ističe da sve što je navedeno u najnovijoj rezoluciji Evropskog parlamenta o Srbiji već mesecima predstavlja predmet javnih upozorenja i saopštenja brojnih domaćih i međunarodnih aktera.

Činjenica da je najveća demokratska institucija Evropske unije ponovo morala da ukaže na iste, nerešene i produbljene probleme predstavlja ozbiljno urušavanje kredibiliteta zemlje kandidata i jasan signal stagnacije u procesu evropskih integracija, posebno imajući u vidu da su Rezoluciju podržale i poslanice Evropske narodne partije – grupacije čija je pridružena članica Srpska napredna stranka.

Hajka protiv pojedinih poslanika Evropskog parlamenta i nipodaštavanje značaja Rezolucije od strane samog državnog vrha duboko su u suprotnosti sa navodnim opredeljenjem za pristupanje EU. Pored toga, takvo ponašanje na najbolji način potvrđuje tvrdnje o odsustvu demokratskog dijaloga na koje se ukazuje u samoj Rezoluciji. Podsećamo da je predsednica Evropske komisije prošle nedelje jasno poručila da je Srbija pod lupom i da su za napredak u evropskim integracijama sada potrebna dela, a ne reči. Upravo aktuelni potezi vlasti najbolje pokazuju odsustvo stvarne političke volje za tim.

Vlada, uprkos brojnim upozorenjima civilnog društva, stručne javnosti i građana, nastavlja proces izmena krivičnog zakonodavstva bez adekvatne javne debate. To potvrđuje i sam dokument o sprovedenoj „javnoj raspravi“, u kojem nedostaje obavezni deo o prihvatanosti komentara i predloga zainteresovanih aktera. U tekstu zakona ostaju štetne odredbe koje ograničavaju slobodu okupljanja i izražavanja, čime se direktno sužava prostor građanskih sloboda.

Istovremeno, proces izbora novog sastava Saveta REM-a pokazuje da se i dalje svesno krši Zakon o elektronskim medijima. Pokušaji da se u samoj završnici procesa, mimo zvanično objavljenog izveštaja o predlagateljima i kandidatima, obezbedi kontrola nad Savetom REM-a dodavanjem novih predlagaca, nedvosmisleno svedoče o izostanku volje za istinskim reformama.

Sve navedeno nisu izolovani propusti, već sistematski obrasci političkog ponašanja koji suštinski osporavaju deklarisanu evropsku orijentaciju države. Srbija ne može napredovati na evropskom putu kroz saopštenja, već kroz merljive promene u praksi – u vladavini prava, slobodi medija i poštovanju demokratskih standarda.

Mediji

Lorem ipsum

Zlatko Minić, Pešćanik, 1. oktobra 2025.

Kada su održane konsultacije o nacrtu zakona? Tačan odgovor glasi: Kada su održane konsultacije o nacrtu zakona.

Koje su primedbe, sugestije i komentari dostavljene na tekst propisa tokom konsultacija?

Možda već naslućujete da je tačan odgovor na ovo pitanje: Koje su primedbe, sugestije i komentari dostavljene na tekst propisa tokom konsultacija.

Tako izgleda „Izveštaj o sprovedenim konsultacijama“ o Nacrtu zakona o posebnim uslovima za evidentiranje i upis prava na nepokretnostima, odnosno Zakona o legalizaciji.

U svih šest tačaka „Izveštaja“ ostala su pitanja na koje je trebalo odgovoriti. Da bi se na pitanja odgovorilo, trebalo je organizovati javnu raspravu. A to se nije desilo, iako je po Zakonu o državnoj upravi i Poslovniku Vlade morala da se organizuje. Zašto nije, nismo saznali ni iz obrazloženja teksta propisa ni iz pratećih dokumenata.

Pa da probamo ovako:

– Zašto nije organizovana?

– Zašto nije organizovana. Tačka.

A neko se svojski potrudio oko tih pratećih dokumenata. Sam tekst zakona ima 18 stranica, obrazloženje sedam, a od 26. do 92. stranice je „Obrazac izveštaja o sprovedenoj ex ante analizi efekata propisa“, detaljno popunjen, sve do poslednje, 92. stranice, na kojoj je pomenuti izveštaj o konsultacijama, odnosno javnoj raspravi. Odnosno 10. tačka obrasca sa šest pitanja na koje je trebalo odgovoriti. Možda se moglo napisati da nisu održane iz razloga hitnosti, s obzirom da smo u „Razlozima za donošenja zakona po hitnom postupku“ saznali da se predlaže donošenje po hitnom postupku, „s obzirom na to da je neophodna što hitnija primena ovog zakona“.

A možda se moglo napisati: „*Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua*“.

Da se ne ostave neodgovorena pitanja ili prazno polje.

Ili su mogli da povade reči iz nekih drugih obrazloženja, izmešaju ih i iseckaju kako je to davno urađeno sa Ciceronovim tekstom [iskorišćenim](#) za „Lorem ipsum“.

Pa da bude jasno sve u vezi sa konsultacijama: „*Odbor za sednici Vlade sprovođenje o Nacrtu u periodu, primedbe i predlozi ili putem predstavljen na javnoj koju je organizovalo pozitivna konstruktivni kojima se uređuju dostavljene na teksta u duhu koncepta. Sa pozivom svim zainteresovanim stranama da u toku trajanja razlozi javne rasprave za donošenje predlog, sugestija, inicijativa i komentar.*

Izneseni su u smislu poboljšanja koji je konstruktivni od značaja za sistem i konkretni predlozi ali i efikasnije daljih koraka. Sve primedbe osim predloga i indikatore se odnose delimično. Prihvaćene inkorporirane sa druge strane.“.

Šalu na stranu, stvar je ozbiljna. Jer, ako se malo zamislimo, možda ovo nije ni lapsus, ni pokušaj da se izbegne priznanje da je izostala javna rasprava, pa da se to skriva iza providnih obrazloženja. Možda je to, usudio bih se da napišem, izlet u filozofiju. Naime, ako se dublje zamisliš i bolje promisliš pitanje, odgovor će ti se sam pokazati.

Sad bi i drugi državni organi mogli da krenu ovim putem.

Pošaljete im zahtev za pristup informacijama od javnog značaja, a oni umesto da ne odgovore ili da lažu u odgovoru, vrate nazad pitanja.

Na primer, [tražite](#) od MUP-a snimke ili dokumente na osnovu kojih su procenili broj okupljenih na skupovima „protiv blokada“, a MUP odgovori i traži da mu dostavite:

1. Kopije prijave, odnosno prijava skupova.
2. Informaciju o proceni broja učesnika po pojedinim mestima održavanja skupa, a na osnovu kojih je pomoćnik direktora Policije izneo procenu ukupnog broja učesnika.
3. Informaciju o tome da li su pripadnici MUP-a, u vezi sa obavljanjem poslova iz svoje nadležnosti prilikom okupljanja iz tačke 1. bili u kontaktu, pored organizacije koja je prijavila skup (Centar za društvenu stabilnost) i sa predstavnicima političkog subjekta – Srpska napredna stranka (npr. čelnici lokalnih odbora) i drugih političkih subjekata (npr. Socijalistička partija Srbije), imajući u vidu brojne tvrdnje da su upravo ove stranke organizovale prisustvo svojih članova i simpatizera, da su radi okupljanja iz stranačkih prostorija iznošene zastave i slično.
4. Informacija o broju autobusa i kombi vozila kojima je organizovan prevoz učesnika za pojedine gradove i mestima gde su ta vozila bila parkirana, uz asistenciju MUP.
5. Informacija o tome da li su pripadnici MUP zabeležili pojavu organizovane podele novca u vezi sa ovim okupljanjima, odnosno da li su proveravali iznete tvrdnje o podeli novca i gde su takve pojave bile zabeležene ili tvrdnje proveravane.

Umesto da se žalite Povereniku, bolje da se još malo zamislite nad pitanjima.

Ili tražite od MUP-a [informaciju](#) o šalterima banaka u prostorijama MUP-a, a oni umesto da [odgovore](#) da u prostorijama MUP-a nema poslovnica banaka, iako ste vi šaltere videli, zatraže od vas informaciju o poslovnicama banaka u prostorijama MUP-a.

Ili još bolje, zatraže od vas informaciju o poslovnicama banaka u vašim prostorijama.

I tako, vi tražite od ministarstava [informacije](#) o posetama Zaječaru pred lokalne izbore u tom gradu, a oni, umesto da defanzivno i pasivno čute, zatraže da vi njima dostavite podatke o svim vašim posetama svim gradovima u Srbiji u tekućoj godini.

Ili kad vidite štandove opština i opštinskih turističkih organizacija na trodnevnom „kontramitingu“ u Beogradu u aprilu i [tražite](#) im podatke ko ih je pozvao da učestvuju, ko je odobrio učešće i ko je snosio troškove, oni ne bi morali da [tvrde](#) da nisu učestvovali. Jer, pomislili su da vas zanima organizovano vođenje zaposlenih na miting, pa su negirali sve. Nisu, istini za volju, negirali da su oni opštine, odnosno opštinske turističke organizacije, ali nisu bili ni dovrtljivi da vam vrate pitanja. Da razmislite.

Podnesete Agencije za sprečavanje korupcije prijavu, a oni podnesu vama prijavu. Bolje vama, nego protiv vas.

Mogućnosti su neograničene. Pa za kraj, da im ne dajem više ideja, da obrazložim ovaj tekst, da poentiram i da svima oštro skrešem u brk: Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.